

Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2015

Nr.RB2014096

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 januari 2015;

gelet op artikel 33 lid 3 Gemeentewet;

b e s l u i t

vast te stellen Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

Paragraaf 1: Ambtelijke bijstand

Artikel 1

1. Een raadslid wendt zich tot de griffier met een verzoek om:
  - a. feitelijke informatie van geringe omvang;
  - b. inzage in of afschrift van documenten die openbaar zijn.
  - c. bijstand bij het opstellen van voorstellen, amendementen en moties of andere bijstand.
2. De informatie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, wordt door de griffier, een medewerker van de griffie of op verzoek van de griffier door een ambtenaar gegeven.
3. Als de ambtenaar twijfelt of het verzoek betrekking heeft op informatie bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, stelt hij de secretaris daarvan in kennis. De secretaris beslist.
4. De bijstand, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, wordt verleend door de griffier of een medewerker van de griffie. Als de gevraagde bijstand niet door de griffier of een medewerker van de griffie kan worden verleend kan de griffier de secretaris verzoeken, één of meer ambtenaren aan te wijzen, die de gevraagde bijstand zo spoedig mogelijk verlenen.

Artikel 2 Verlenen van ambtelijke bijstand

1. Ambtelijke bijstand wordt aan een raadslid verleend, tenzij:
  - a. het raadslid niet aannemelijk heeft gemaakt dat de bijstand betrekking heeft op de werkzaamheden van de raad;
  - b. dit het belang van de gemeente kan schaden;

Artikel 3 Weigering verzoek om ambtelijke bijstand

1. De secretaris beoordeelt of ambtelijke bijstand op grond van artikel 2 wordt geweigerd.
2. Als de gemeentesecretaris de bijstand op grond van artikel 2 weigert deelt hij zijn besluit gemotiveerd mee aan de voorzitter van de raad, de griffier en aan het raadslid dat het verzoek heeft ingediend.

Artikel 4 Geschil over ambtelijke bijstand

1. Als het verzoek om bijstand van een ambtenaar door de secretaris wordt geweigerd kan het betrokken raadslid via de griffier het verzoek voorleggen aan de burgemeester. De burgemeester beslist zo spoedig mogelijk over het verzoek.
2. Als een raadslid niet tevreden is over door een ambtenaar verleende bijstand kan het betrokken raadslid via de griffier hierover in overleg treden met de secretaris.
3. Als overleg met de secretaris als bedoeld in lid 2 niet leidt tot een voor beide partijen bevredigende oplossing leggen zij de zaak voor aan de burgemeester. De burgemeester beslist zo spoedig mogelijk over de zaak.
4. Als het college of leden van het college informatie wensen over een verzoek om ambtelijke bijstand of de inhoud van het gegeven advies wenden zij zich daartoe rechtstreeks tot het betrokken raadslid.

Paragraaf 2: Fractieondersteuning

Artikel 5 Recht op financiële vergoeding

1. De fracties, zoals bedoeld in artikel 5 van het reglement van orde voor de gemeenteraad van Heerhugowaard, ontvangen jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie.

2. Deze bijdrage bestaat uit een vast deel van € 1215,- voor elke fractie. Daarnaast ontvangt elke fractie een bedrag van € 365,- per raadszetel.

Artikel 6 Besteding financiële vergoeding

1. Fracties besteden de bijdrage om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol te versterken.
2. De bijdrage mag niet gebruikt worden ter bekostiging van:
  - a. uitgaven die in strijd zijn met wettelijke bepalingen en overige regelingen;
  - b. betalingen aan politieke partijen, met politieke partijen verbonden instellingen of natuurlijke personen anders dan ter vergoeding van prestaties (diensten of goederen) geleverd ten behoeve van de fractie op basis van een gespecificeerde, reële declaratie;
  - c. giften;
  - d. uitgaven welke dienen bestreden te worden uit vergoedingen die de leden ingevolge het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden toekomen;
  - e. opleidingen voor individuele raadsleden

Artikel 7 Voorschot bijdrage fractieondersteuning

1. De bijdrage voor fractieondersteuning wordt voor 31 januari van een kalenderjaar, als voorschot op dat kalenderjaar verstrekt.
2. In een jaar waarin verkiezingen plaatsvinden wordt het voorschot verstrekt voor de maanden tot en met de maand waarin de verkiezingen plaatsvinden. In de eerste maand na de maand waarin de eerste vergadering van de nieuw gekozen raad plaatsvindt wordt het voorschot verstrekt voor de overige maanden van dat jaar.

Artikel 8 Gevolgen splitsen fractie

1. Indien het zeteltal van een fractie ten gevolge van verkiezingen verandert, wijzigt de bijdrage
  - a. bij vermindering van het zeteltal: op de eerste dag van de maand na de maand waarin de eerste vergadering van de nieuw gekozen raad plaatsvindt.
  - b. bij vermeerdering van het zeteltal: op de eerste dag van de maand waarin de eerste vergadering van de nieuw gekozen raad plaatsvindt.
2. Bij splitsing van een fractie wordt de op grond van artikel 6, tweede lid, vastgestelde bijdrage voor de oorspronkelijke fractie verdeeld over de betrokken fracties naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken leden.
3. Bij splitsing van een fractie wordt het aan de oorspronkelijke fractie verstrekte voorschot verrekend overeenkomstig de verdeling die volgt uit artikel 6, tweede lid.

Artikel 9 Verantwoording en controle

1. Elke fractie legt, binnen drie maanden na het einde van een kalenderjaar, aan de raad verantwoording af over de besteding van de bijdrage voor fractieondersteuning onder overlegging van een verslag aan de griffier conform het bij deze verordening behorende "Verslagformulier fractievergoeding" met onderliggende betalingsbewijzen.
2. De auditcommissie zal de controle over de rechtmatigheid van de fractievergoedingen en de daarbij behorende betalingsbewijzen voorbereiden voor de raad en de raad daarbij van een advies voorzien.
3. De raad stelt de bedragen vast van de uitgaven van een fractie die in het vorige kalenderjaar uit de bijdrage bekostigd zijn en stelt de door de fracties terug te storten bedragen vast.

Paragraaf 3 Slotbepalingen

Artikel 10 Vervallen oude verordening

De Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning, vastgesteld op 7 maart 2003 vervalt.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking de dag na die van bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2015.

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Heerhugowaard'

Bijlage: Verslagformulier fractievergoeding

Verantwoording over het jaar:

Fractie:

Overzicht van inkomsten en uitgaven

Ontvangen fractievergoeding:

Uitgaven: *)

Omschrijving

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

Totaal uitgaven

€ -

Saldo inkomsten/uitgaven

€ -

*) Kopie nota's en betaalbewijzen bijvoegen.

Toelichting uitgaven:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

Formulier verklaring fractievergoeding

Ondertekenden

a.naam:

Handtekening:

b.naam:

Handtekening:

Verklaren hierbij in hun hoedanigheid van voorzitter, respectievelijk lid van de fractie van: dat het verslag over de besteding van de fractievergoeding over het kalenderjaar naar waarheid is gedaan.

Datum:

Dit formulier voorzien van handtekeningen en met bijvoeging van genummerde kopieën van declaratieformulieren, nota's en betaalbewijzen inleveren bij de griffie.

Artikelgewijze toelichting

Artikel 1 Ambtelijke bijstand

De verordening is niet bedoeld om formele barrières op te werpen die het verlenen van bijstand aan raadsleden juist bemoeilijkt. Indien het gaat om het verzoek om informatie van feitelijke aard, dan wel inzage in of afschrift van openbare documenten, kan een raadslid contact opnemen met de griffier die het verzoek kan neerleggen bij een ambtenaar uit de reguliere ambtelijke organisatie. Het begrip docu-

ment wordt hier overigens gebruikt in de betekenis die het in de Wet openbaarheid bestuur heeft. Met openbaar wordt bedoeld openbaar in de zin van de Wet openbaarheid van bestuur. Voor niet openbare documenten wordt een regeling gegeven in de artikel 25, 55 en 86 van de Gemeentewet. Deze rechten zijn veelal uitgewerkt in het reglement van orde voor de raad, het reglement van orde voor het college en de verordening op de raadscommissies.

Er is voor gekozen de griffier te noemen als centrale functionaris. Omdat de griffier geen zeggenschap heeft over de reguliere ambtelijke organisatie zal de secretaris de ambtenaar die de bijstand verleent moeten aanwijzen. De bijstand wordt zo spoedig mogelijk verleend. Het is niet mogelijk in de verordening hiervoor vaste termijnen op te nemen in verband met de verschillen in aard en omvang van de werkzaamheden voor een verzoek. De griffier ziet er op toe dat er voortgang blijft in het proces.

In de gehele verordening is er voor gekozen een onderscheid aan te brengen tussen ambtenaren en medewerkers van de griffie. Als er over ambtenaren gesproken wordt, worden ambtenaren van de reguliere ambtelijke organisatie bedoeld die onder gezag van het college staan en worden dus niet griffiemedewerkers bedoeld.

Op grond van het derde lid is er bij twijfel een rol voor de secretaris weggelegd. Deze zal moeten beslissen of het een verzoek als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a en b betreft.

Artikelen 2 en 3 Verlenen / weigeren ambtelijke bijstand

Beoordeling of een van de in artikel 2 en 3 genoemde weigeringsgronden zich voordoet vindt in eerste instantie plaats door de secretaris als hoofd van de reguliere ambtelijke organisatie.

Wat verstaan moet worden onder art. 2 lid 1b "het belang van de gemeente" is niet te definiëren. Het is een ruim begrip dat per situatie en dan ook in combinatie met het woord "schaden" moet worden beoordeeld. Wordt een verzoek om ambtelijke bijstand om reden van art. 2 lid 1b geweigerd, dan zal dat nadrukkelijk gemotiveerd worden. Die motivering kan desgewenst betwist worden via de geschillenregeling, genoemd in artikel 4.

In artikel 4 is aangegeven dat de uiteindelijke beslissing over het niet verlenen van ambtelijke bijstand is voorbehouden aan de burgemeester. Het ligt in de rede dat hij hierover overleg voert met de secretaris en de griffier (en indien nodig ook het betrokken raadslid). Uiteraard kan de raad via de gebruikelijke weg hierover de burgemeester verzoeken verantwoording af te leggen (artikel 180 Gemeentewet).

Artikel 4 Geschil over ambtelijke bijstand

Ook indien – naar de mening van het raadslid – op onvoldoende wijze aan zijn of haar verzoek om hulp gehoor wordt gegeven kan de zaak aan een hogere instantie worden voorgelegd: de burgemeester is daar gezien zijn eigenstandige positie in het gemeentelijke bestuur de meest aangewezen instantie voor.

Wel dient het betrokken raadslid of de griffier hierover eerst overleg te voeren met de secretaris.

Om te verzekeren dat een ambtenaar niet door collegeleden onder druk wordt gezet om toch inlichtingen te verschaffen over het verzoek van een raadslid is in het tweede lid bepaald dat collegeleden zich voor informatie direct tot het betrokken raadslid wenden en niet tot de behandelend ambtenaar. Dit biedt bovendien een extra waarborg voor de onafhankelijke behandeling van een verzoek om ambtelijke bijstand.

Het verlenen van ambtelijke bijstand hoort tot de normale uitoefening van zijn taak. Als hij dit gedeelte van zijn taak niet goed uitoefent behoudt het college dus de mogelijkheid om de ambtenaar hierop aan te spreken.

Artikel 5 Recht op financiële vergoeding

Fractieondersteuning vindt zijn vorm in een financiële ondersteuning. De hoogte van het budget voor fractieondersteuning zal in de gemeentebegroting moeten worden opgenomen en dus door de raad worden vastgesteld. De fractieondersteuning bestaat uit een vast en een variabel deel. Het vaste deel garandeert dat elke fractie de kans krijgt zich op gelijkwaardig niveau te laten ondersteunen. Omdat grote fracties meer lasten zullen hebben op facilitair gebied is het logisch dat zij voor dergelijke kosten een hogere vergoeding krijgen.

Artikel 6 Besteding financiële vergoeding

De fracties wordt grotendeels de vrijheid gelaten wat betreft de inhoudelijke besteding van de fractieondersteuning. Minimumvoorwaarde is wel dat de bijdrage besteed wordt aan raadswerkzaamheden. Verder is een aantal doelen genoemd waarvoor de bijdrage niet gebruikt mag worden. Daarmee wordt onder andere voorkomen dat met de bijdrage verkiezingscampagnes worden gefinancierd en dat raadsleden hun eigen vergoeding voor het raadswerk (vastgelegd in het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden, dat zijn grondslag vindt in de artikelen 95 en 96 van de Gemeentewet) aanvullen met de bijdrage voor fractieondersteuning. Opleidingen voor raads- en commissieleden moeten bekostigd worden uit de gemeentekas en daarom ook niet uit de bijdrage voor fractieondersteuning.

Omdat de bestedingsmogelijkheden van de fractievergoeding moeilijk af te bakenen zijn, volgt hierna (met hun toestemming) een deel van de veel geraadpleegde uitleg uit het boek "Ik Raadslid" van Necker

van Naem, gevolgd door een veel gebruikte tabel over de wel/niet bestedingsmogelijkheden van de fractievergoeding.

Fractieondersteuning begint dus met een vastgestelde fractievergoeding die de raad in zijn begroting afspreekt. Deze fractievergoeding kan de fractie gebruiken voor het aanstellen van fractiemedewerkers die secretariële organisatorische of inhoudelijke ondersteuning geven. Fractiemedewerkers houden bijvoorbeeld de eigen partijwebsite bij, schrijven persberichten en organiseren bijeenkomsten voor burgers. Maar zij kunnen ook amendementen of moties schrijven of de fractie voorzien van inhoudelijk advies over de behandeling van een agendapunt. De wet staat niet toe dat een fractie een arbeidsverhouding aangaat. Een stichting, die de fractie speciaal hiervoor opzet, kan dat wel en die stichting betaalt de fractieassistenten. Bij een fractie die behoort tot een landelijke partij is dat soms het landelijke partijbureau. Stichtingskosten van een raadsfractie kunnen hiermee wel uit het fractiebudget worden gedeclareerd.

De verordening waarin de fractieondersteuning is geregeld moet de regels voorschrijven voor de fractie-uitgaven. Wat valt wel en niet onder de fractieondersteuning? Het is van belang dat gemeenten heldere criteria hanteren. Het is verboden om het geld te gebruiken voor partijbelangen, zoals kosten voor campagnes of verkiezingen. Tevens dient er terughoudend worden omgegaan met verzoeken rondom contra-expertise: daarvoor bestaat het onderzoeksbudget van de raad. Het geld mag ook niet gebruikt worden voor de opleiding van raadsleden, daarvoor is de individuele onkostenvergoeding en het algemene scholingsbudget van de gemeenteraad.

Om de fracties enige houvast te geven bij de besteding van het fractiebudget, is in de onderstaande tabel aangegeven aan welke uitgaven het budget wel/niet besteed mag worden:

WEL	NIET
Raadswerkzaamheden	Uitgaven in strijd met wettelijke bepalingen en overige regelingen
Personele ondersteuning (secretarieel, organisatorisch, inhoudelijk, onderzoek, coaching)	Betalingen aan politieke partijen, daarmee verbonden instellingen of natuurlijke personen geen verkiezingscampagnes of partijbelangen
Inhuren van (externe of ambtelijke) adviseurs	Giften
Opzetten en onderhouden van een deel van een website	Uitgaven welke dienen bestreden te worden uit de Raadsvergoedingen (geen aanvulling op Raadsvergoedingen)
Financiële en facilitaire ondersteuning bij uitwerken van initiatieven volksvertegenwoordigende rol	Individuele/persoonlijke onkosten Raadsleden (cursussen, congressen, opleidingen)
Organiseren bijeenkomsten (zaalhuur, organisatie, publiciteit)	Controle of contra-expertise (= onderzoek door een expert van de tegenpartij)
Fractie excursies, werkbezoeken e.d.	Individuele administratiekosten
Opleidingen gericht op functioneren v.d. fractie als geheel	Presentjes/bloemen/kaarten e.d. t.b.v. relaties
Administratiekosten t.b.v. gehele fractie	Lief en leed
Fractievergaderingen op locatie	Ontvangst andere Raads- en/of statenfracties
Opleidingen, cursussen en seminars die tot doel hebben de kwaliteit van het <u>fractiewerk</u> te verhogen en daarmee verband houdende reiskosten en koffie- en theeverstrekking.	Bestedingen aan Raadsleden of bedrijven van Raadsleden voor werkzaamheden die zij als (beleids) medewerker of anderszins in opdracht van een fractie verrichten
Onkosten steunfractieleiden	(her)verkiezing van Raadsleden
Informatieverstrekking door de fractie, bijv. een fractienieuwsbrief	Reiskosten

Artikel 7 Voorschot bijdrage fractieondersteuning

De bijdrage wordt als voorschot verstrekt. In een verkiezingsjaar wordt het voorschot in twee gedeelten gesplitst. Het is logisch dat het aangepast wordt aan de nieuwe verhoudingen in de raad. Als blijkt dat het geld onrechtmatig is besteed zal dat moeten worden terugbetaald.

Artikel 8 Gevolgen splitsen fractie

Het spreekt vanzelf dat de bijdrage aangepast zal moeten worden aan veranderde verhoudingen in de raad. De regeling heeft tot gevolg dat fracties die kleiner worden (of geheel verdwijnen) nog over de gehele maand waarin de nieuwe raad voor het eerst vergaderd de bijdrage ontvangen. Voor fracties die groter worden (of nieuwe fracties) gaat de bijdrage per diezelfde maand in. Dat betekent dat de totale bijdrage voor fractieondersteuning in een verkiezingsjaar hoger uitvalt dan in andere jaren. Dit is niet te vermijden.

Bij splitsing van een fractie zal het al eerder verstrekte voorschot direct verrekend moeten worden. Als dat niet zou gebeuren zou een deel van de oorspronkelijke fractie over een te groot voorschot beschikken en zou het andere deel juist helemaal geen voorschot krijgen. Na het kalenderjaar zou dan alsnog verrekend moeten worden. Het is billijker de verrekening in deze gevallen direct te laten plaatsvinden.

Artikel 9 Verantwoording en controle

De verantwoording van de besteding van de fractiebijdragen van de fracties zijn openbare stukken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur. Het is een verantwoording van de fracties hoe zij omgaan met de hun ter beschikking gestelde publieke gelden. In dat kader is het niet vreemd dat er in den lande nogal eens media-aandacht voor de bestedingen hebben geleid tot discussies. In Heerhugowaard heeft de raad er voor gekozen de rechtmatigheidscontrole van de besteding van de fractievergoedingen in eerste instantie te laten uitvoeren door de auditcommissie. De auditcommissie zal de verantwoording en de bijbehorende betalingsbewijzen controleren op rechtmatigheid. Vervolgens brengt de auditcommissie een verslag en advies uit aan de gemeenteraad. De gemeenteraad stelt uiteindelijk de verantwoording van de fractievergoedingen vast en bepaald daarmee of de verantwoording akkoord is of dat er terug moet worden betaald.

Om het indienen van de verantwoording en de controle daarvan inzichtelijk en eenduidig te laten plaatsvinden, moet de verantwoording ingediend worden met gebruikmaking van een vastgesteld formulier. Op de raadswebsite is het formulier ook als spreadsheet te downloaden.

Heerhugowaard, 24 maart 2015

De Raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,